

Drie duikers over de Vijfhoek

Ellen de Bruin

FOTO'S ROB BAARS

De vermeende Pareduikers

Op 6 november 2021 vlogen drie duikers recht over Telpost de Vijfhoek. De vogels bevonden zich plotsklaps boven de tellers en dat maakte de soortdeterminatie behoorlijk lastig. In eerste instantie werd gedacht aan Roodkeel- of Pareduiker, later aan IJsduiker.

In de Vogelgids van Europa staat de moeilijkheidsgraad van duikerdeterminatie expliciet genoemd, met name van overvliegende vogels. Zo kunnen “ver weg vliegende duikers zelfs niet door ervaren waarnemers worden gedetermineerd”. Nu bleek dat het zelfs op korte afstand nog lastig kan zijn.

In het algemeen is determinatie op basis van de grootte van de vogel nagenoeg onmogelijk; deze is bij alle drie de duikers variabel en kan overlappen tussen Roodkeel- en Pareduiker én tussen Parel- en IJsduiker. Diagnostische kenmerken van duikers in winterkleed zijn “grootte, vorm en kleur van snavel, patroon en verdeling van lichte en donkere delen van kop en hals, en tekening - indien aanwezig - op de bovendelen”. Dat laatste geldt vooral voor juveniele vogels. De kenmerken waar je onder andere op kunt letten:

Op basis van de foto's bij de waarneming op de Vijfhoek is de soort op waarneming.nl beoordeeld als Pareduiker. Echter, de foto's zijn behoorlijk bewerkt. Details die niet zichtbaar zijn, zouden er mogelijk toch kunnen zijn. Dat maakt beoordeling niet eenvoudig.

Ten aanzien van de zichtbare kenmerken op de foto's kan het volgende worden opgemerkt:

De vogels hebben grote voeten, dus Roodkeelduiker valt af. In het veld werd de zwiebelnek niet waargenomen.

Op de foto waar twee vogels op staan, is geen zwarte ring om de hals zichtbaar, maar een donkere lijn als begrenzing. Alhoewel het in vlucht niet altijd goed zichtbaar is, lijkt ook de witte vlek op de achterflank zichtbaar. De vogels hebben echter wel een zware bouw en kop.

Op de foto waar één vogel op staat, is geen witte inkeping aanwezig in het donker op de zijhals. Verder oogt de snavel niet zwaar genoeg voor IJsdwerker.

Navraag bij meerdere zeevogelexperts leverde unaniem het oordeel IJsdwerker op, of mogelijk twee IJsdwerkers en een Pareldwerker. Het zou dus ook nog om twee verschillende soorten kunnen gaan...

Bronnen

Svensson, L. et al., 2012. ANWB Vogelgids van Europa, Tirion, Baarn

Pareldwerker

Grote, ver uitstekende voeten
Snavel dunner dan die van IJsdwerker,
lichtgrijs met donkere punt, horizontaal
gehouden
Steil voorhoofd
Witte vlek op de achterflank
Dikke hals (kop en hals even dik)
Op de zijhals een donkere lijn als scherpe
(verticale) begrenzing tussen donker en
licht

Roodkeeldwerker

Kleine voeten
Snavel lijkt opgewipt en wordt om-
hoog gehouden
Plat voorhoofd
Beetje wit rond het oog
Dunne hals, meer dan de helft wit,
doorhangend ("gebocheld")
Beweegt in vlucht vaak de kop op en
neer ("zwiebelnek")

IJsdwerker

Grote, ver uitstekende voeten, vaak
met gespreide tenen
Snavel zwaar, grijswit met donkere
punt, en wordt horizontaal gehouden
Steil voorhoofd
Lichte oogring
Dikke hals
Op de zijhals een witte inkeping
boven een donkere ring als scherpe
(horizontale) begrenzing donker en
licht

FOTO: MARCO LECOUX

IJsdwerker
Zuidpier IJmuiden 16-12-2020

FOTO: WINN VAN DER SCHOT

IJsdwerker
IJmeer 17-12-2014